

V novem »kombiniranem« volilnem sistemu, ki ga predstavljamo in dajemo v javno razpravo, predlagamo:

I. V DELU VOLITEV PO VEČINSKEM NAČELU:

1. Da bo polovica poslancev voljena po večinskem principu, tako, kot volimo predsednika države ali župane;
2. Tako bomo dosegli, da bo imel vsak od 44 volilnih okrajev svojega poslanca; s tem bomo odpravili anomalijo sedanjega sistema, da tretjina prebivalcev Slovenije že desetletja ne more izvoliti svojega predstavnika v DZ;
3. Volilno zakonodajo bomo oblikovali tako, da bodo kandidate za te poslance lahko poleg strank enakopravno predlagale tudi skupine državljanov (Državljske liste) z realno možnostjo izvolitve, kar doslej ni bilo mogoče;
4. Kandidati za te poslance bodo morali že vsaj dve leti imeti svoje stalno prebivališče v okraju, kjer kandidirajo (domicilni princip);
5. Predlagatelji bodo za vsakega kandidata predstavili osnovne podatke o njegovi izobrazbi, dosedanjem delu in premoženjskem stanju; potvarjanje teh podatkov bo pomenilo takojšnjo izgubo pravice biti poslanec;
6. Kandidati bodo morali jasno in obvezujoče predstaviti program svojega dela, ki tako postane podlaga za njihovo izvolitev (in eventualen odpoklic, če ga ne uresničujejo);
7. Uveljavljamo zahtevo po spolni (najmanj 40 % predstavnikov vsakega spola) in socialni enakopravnosti tako pri predlaganju kandidatov kot pri njihovi medijski predstavitvi, kar doslej ni bilo mogoče;
8. Poslanci, izvoljeni kot kandidati Državljskih list, bodo v DZ oblikovali poslansko skupino »Neodvisni« (z enakimi pravicami in dolžnostmi, kot jih imajo ostale poslanske skupine, česar sedanja vladna večina ne omogoča) in ne bodo smeli prehajati v poslanske skupine političnih strank;
9. Oblikovali bomo sistem »odpoklica poslanca, ki deluje v nasprotju s programom, na podlagi katerega je bil izvoljen«; volivci, ki so tega poslanca volili (kar lahko dokažejo z dvojnikom volilne glasovnice), bodo lahko sprožili proces odpoklica;
10. Preprečili bomo sprehajanje poslancev v vlado in nazaj v DZ z določbo o trajnem prenehanju mandata poslancem, ki odidejo na voljene oz. izvršne politične funkcije;
11. Zaostrili bomo tudi druge razloge za odvzem imunitete poslancev oz. za začasno ali trajno prenehanje njihovega mandata, s ciljem, da povečamo integriteto poslancev DZ.

II. V DELU VOLITEV PO NAČELU PROPORCIONALNOSTI PREDLAGAMO:

1. Z drugim glasom bo volivec izbiral stranko, ki bi ji zaupal oblikovanje vlade, znotraj njene kandidatne liste pa izbral (označil) kandidata, ki mu daje prednost (uporaba absolutnega prednostnega glasu). Volitve potekajo na ravni VE, razmerje dobljenih glasov pa se ugotavlja na ravni države, kjer še naprej velja tim. »volilni prag«, ki znaša 4 % zbranih glasov;
2. V vsakem VO določene VE stranke kandidirajo z isto listo kandidatov, ki mora šteti vsaj toliko kandidatov, kot ima VE mandatov (primer: če ima VE glede na število prebivalcev 4 mandate, ima torej tudi 4 VO. V vsakem od teh okrajev določena stranka kandidira z enotno listo (najmanj) 4 kandidatov, pri tem pa ne prezrimo, da ima vsak od teh VO že »svojega« poslanca, izvoljenega po večinskem principu;
3. Pri oblikovanju kandidatnih list morajo predlagatelji (politične stranke) spoštovati načelo spolne enakopravnosti (najmanj 40 % kandidatov vsakega spola, izmenično zaporedje pri razvrstitvi kandidatov);
4. Predlagamo uveljavitev načela absolutnega prednostnega glasu (podobno kot pri volitvah evropskih poslancev, kjer je že uveljavljen relativni prednostni glas);
5. Tudi za te kandidate veljajo enaka pravila kot so opredeljena za kandidate, ki se volijo po večinskem načelu.

III. OBLIKOVANJE VOLILNIH ENOT (VE) IN VOLILNIH OKRAJEV (VO)

Državni zbori zadnjih sklicev niso pokazali ustrezne sposobnosti in pripravljenosti, da bi se dogovorili o številu in velikosti volilnih enot (VE) in volilnih okrajev (VO), ki bi bili vsaj približno enako veliki. Tudi zadnji formalni popravki velikosti VO, sprejetih v tem DZ, tej normi ne zadoščajo, saj se tudi po teh spremembah VO med seboj razlikujejo tudi za 270 %!

Da bi presekali te neuspešne prepire o številu VE in VO ter njihovi velikosti, ki v DZ potekajo že desetletja, predlagamo povsem nov pristop. Kot VE predlagamo sedanje STATISTIČNE REGIJE (StR), ki so se v obdobju pandemije uveljavile kot politično – teritorialne entitete – »POKRAJINE«. Računi nam pokažejo, da bi lahko tem StR dodelili različno število mandatov – po enega na vsakih 47.484 prebivalcev. Tako bi dobili 44 skoraj enakih VO in s tem podlago tako za volitev 44 poslancev po večinskem principu kot za volitev ostalih 44 poslancev po proporcionalnem načelu.